Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

obs Thorbecke

Plaats	:	Den Helder
BRIN nummer	:	14XL|C1
Onderzoeksnummer	:	286487
Datum onderzoek	:	28 januari 2016
Datum vaststelling	:	29 maart 2016

INHOUDSOPGAVE

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN 5
2 TOELICHTING OP DE OORDELEN 6
3 REACTIE VAN HET BESTUUR 9
4 OPZET VAN HET ONDERZOEK 10
BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEN 11
BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE 15

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

obs Thorbecke heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- De eindresultaten zijn drie jaar op rij voldoende.
- Het leerstofaanbod is breed en dekkend voor de kerndoelen.
- De school heeft zicht op de ontwikkeling van de leerlingen, maar de planmatige zorg aan leerlingen die veel moeite hebben met de leerstof is een verbeterpunt.
- Leraren leggen duidelijk uit en weten een taakgerichte werksfeer te creeëren.
- Het schoolklimaat, de veiligheid en de kwaliteitscultuur zijn sterke punten van de school.
- De kwaliteitszorg is voldoende, maar kan op onderdelen worden versterkt.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de tien onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied en een toelichting daarop. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij deze standaarden horen.

Legenda:
1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1.1	Resultaten			•		

De eindresultaten zijn voldoende en liggen in 2013, 2014 en 2015 alledrie boven de ondergrenzen van de inspectie. Uit de meest recente toetsgegevens van de huidige groep acht blijkt dat het perspectief voor een voldoende score op de eindtoets in 2016 gunstig is.

Onderwijsproces		**1**	**2**	**3**	**4**
2.1	Aanbod			•	
2.2	Zicht op ontwikkeling		•		
2.3	Didactisch handelen				•

Het leerstofaanbod is breed en dekkend voor de kerndoelen. Mede vanwege de leerlingenpopulatie zet de school extra in op taalonderwijs. Voor leerlingen die de basislesstof goed beheersen heeft de school extra leerstof waardoor deze leerlingen meer worden uitgedaagd. Het aanbod voor de creatieve vakken, Engels en burgerschap is een aandachtspunt. Dit dient of te worden uitgebreid of een meer eigentijds karakter te krijgen.

De leraren volgen met toetsen, observaties en (bij kleuters) een gestandaardiseerd observatieinstrument de ontwikkeling van de leerlingen. Vervolgens stellen zij voor technisch en begrijpend lezen, spelling en rekenen en

wiskunde didactische groepsoverzichten op. Deze vormen de basis voor groepsplannen en de dag- en weekplannen. Wat met name ontbreekt bij leerlingen die voor extra zorg in aanmerking komen zijn heldere analyses van toetsen die vervolgens als basis dienen om planmatig en doelgericht zorg te kunnen bieden. Dit betekent dat ook de doelen en de evaluaties meer specifiek op deze individuele leerlingen gericht dienen te zijn. Om deze reden beoordeelt de inspectie standaard 2.2 als onvoldoende.

De leraren geven duidelijk les en zij doen dit binnen een gestructureerde en tevens ontspannen setting. Het werkklimaat is in alle bezochte groepen zeer taakgericht. Leerlingen zijn betrokken bij zowel de uitleg als bij het takenwerk. De instructies zijn afgestemd op de capaciteiten en behoeften van de leerlingen.

Schoolklimaat en veiligheid		**1**	**2**	**3**	**4**
3.1	Schoolklimaat				•
3.2	Veiligheid				•

Zowel uit de gesprekken met leerlingen, ouders en leraren als uit de resultaten van de meest recente tevredenheidspeilingen blijkt dat op Thorbecke sprake is van een respectvol en stimulerend schoolklimaat. Het leerstofaanbod dat is gericht op het bevorderen van een positieve en sociale omgeving is daarbij ondersteunend. In de lessen valt op dat leraren hoge verwachtingen hebben van de leerlingen. Voor leerlingen zijn de regels die de school hanteert duidelijk en zichtbaar.
De sociale veiligheid is eveneens een sterk punt van de school. Met regelmaat wordt bij leerlingen en leraren de veiligheidsbeleving gemeten en uit de gesprekken komt dit als positief naar voren. Indien zich toch situaties voordoen die de veiligheid negatief kunnen schaden weet de school daar snel en kordaat in op te treden.

Kwaliteitszorg en ambitie		**1**	**2**	**3**	**4**
4.1	Evaluatie en verbetering			•	
4.2	Kwaliteitscultuur				•
4.3	Verantwoording en dialoog			•	

In haar schoolplan verwoordt de school haar doelen voor de korte en de middellange termijn. In de kwaliteitszorgcyclus staat het werken en vervolgens borgen van deze doelen centraal. Het kwaliteitszorginstrument, de trendanalyses, tevredenheidspeilingen en klassenbezoeken zijn hierbij ondersteunend. Hier en daar kunnen de korte termijndoelen en ook de

conclusies en actiepunten vanuit de trendanalyses concreter worden geformuleerd. De school beschikt over een uitgebreide set aan documenten om daarmee het onderwijs te kunnen borgen.
De kwaliteitscultuur op Thorbecke is in de ogen van de inspectie goed. Er is sprake van een breed gedragen onderwijsvisie waarin directie en leraren gezamenlijk en professioneel werken aan onderwijsverbetering. Taken zoals een taal-, reken- en cultuurcoördinator zijn belegd bij leraren waardoor verantwoordelijkheden breed over het team zijn verdeeld.
Deskundigheidsbevordering van het team en individuele leraren wordt daar waar mogelijk gefaciliteerd en is passend bij de doelen van de school of van de leraren.
In de vorm van een jaarverslag, de schoolgids en informatiebulletins verantwoordt de school zich naar derden. De berichtgeving over de eindresultaten en onderwijsontwikkeling kan worden versterkt door dit specifieker aan met name de ouders te communiceren.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op obs Thorbecke.
Daarnaast heeft de inspectie de school en het bestuur gevraagd haar eigen kwaliteit te beoordelen en dat samen met de oordelen van de inspectie te vertalen naar de ontwikkelingsrichting van de school.

Hieronder geeft het bestuur haar reactie:

Met betrekking tot ons bestuurlijke kwaliteitsbeleid zien wij onze schooldirecteuren als belangrijke variabele in relatie tot de kwaliteit van de school. Aan hen laten wij daarom in woord en houding zien dat wij groot belang hechten aan het oordeel van de inspectie van het onderwijs. We beogen daarmee dat de schooldirecteuren op een positief-kritische wijze uw rapportage benaderen en proberen (ook) door de ogen van de onderwijsinspectie naar de eigen schoolwerkelijkheid te kijken. En dat er wat dit betreft een transfer naar het schoolteam, c.q. de op de school werkzame leraren, plaats vindt. Daarnaast verwachten we van de directeuren dat ze ook een eigen visie op de kwaliteit van hun school ontwikkelen. Een louter passieve houding leidt volgens ons niet tot een goed resultaat.

Het is u bekend dat onze algemene directie jaarlijks "Kwaliteitsgesprekken" voert met elke schooldirectie. Deze gesprekken resulteren in een "Managementcontract", waarin staat beschreven aan welke kwaliteitsontwikkelingen en welke concrete resultaten daarvan de schooldirectie zich committeert. We staan daarbij een bottum-up aanpak voor, maar dagen de directeuren uit realistisch, maar tevens ambitieus te zijn met betrekking tot de te behalen doelen. Tijdens de kwaliteitsgesprekken vormen de van de inspectie van het onderwijs ontvangen rapportages vast onderdeel van gesprek. Op deze wijze maken ze integraal onderdeel uit van ons bovenschoolse kwaliteitsbeleid.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingskader. Zo ook obs Thorbecke.

Op 28 januari 2016 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleider, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties zijn samen met een observant van de school uitgevoerd.

Aan het eind van de onderzoeksdag heeft de inspectie een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleider en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEN

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

KWALITEITSGEBIED 2: ONDERWIJSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.
De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren

gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN
Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.
De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING
Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.
De school heeft voor leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het (ontwikkelings)perspectief van de leerling. Voor de leerlingen die structureel een onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

KWALITEITSGEBIED 3: SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT
De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID
Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITSZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING
De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betrekt onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke

managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR
De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.
De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG
De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betrekt interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht
De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel ‘voldoende’ of ‘goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico’s.
- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.

- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.